

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Bohuslavy Drahošové a soudců JUDr. Petra Indráčka a JUDr. Miroslavy Ježoviczové v právní věci žalobce: **ELEKTROCENTRUM TRADING spol. s r.o.**, IČ 45196621, se sídlem v Olomouci, Hodolanech, Tovární 1137/45, zastoupeného JUDr. Petrem Novákem, advokátem AK se sídlem v Polevsku čp. 183, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, detašované pracoviště Ostrava**, se sídlem Ostrava 2, Zelená 3158/34a, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12.3.2012, č.j. 48091/020-9010-15.2.12-402/39/RO/SA, **o vrácení přeplatku na pojistném,**

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12.3.2012, č.j. 48091/020-9010-15.2.12-402/39/RO/SA, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení v Olomouci č.j. 48006/200-9010-04.01.10-70DS/X2-83/R0/2/PS ze dne 24.1.2012, jímž byla podle § 104a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), zamítnuta žádost žalobce o vrácení přeplatku na

pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za období od 1.1.2007 do 30.6.2007.

Žalobce zejména namítl, že řízení před správními orgány trpí vadou řízení, poukázal na neústavnost, nezákonnost a nesprávnost napadeného rozhodnutí, neboť ani po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25.2.2010, č.j. 4Ads 120/2009-88 („dále jen „rozsudek NSS“), není vyřešena otázka, zda tímto rozhodnutím došlo k zákonnému a ústavně konformnímu vyřešení sporné otázky. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění účinném od 1.1.2007 do 30.6.2007 (dále jen „zákon č. 589/1992 Sb.“), byl v uvedeném období neurčitou právní normou, neboť neurčoval vyměřovací základ pro organizace a malé organizace. Žalobce namítl, že nelze připustit absenci základní definiční části právní úpravy (co do povinnosti platit sociální pojištění a výše vyměřovacího základu) a tuto absenci suplovat pomocí interpretačních pravidel. Tato pravidla nadto stanovil až Nejvyšší správní soud, přičemž je však nezákonné a protiústavní, aby si plátcí sociálního pojištění chybějící část zákonné úpravy dovozovali pomocí předem nespecifikovaných interpretačních pravidel a na základě těchto hradili pojistné, když jde o subjekty, jejichž hlavním zájmem je provádění podnikatelské činnosti a souvisejících provozních záležitostí a nikoliv vysoce specializovaný, pro běžný subjekt z textu normy neodvoditelný výklad právních norem. Pokud byl v rozhodném období zákon č. 589/1992 Sb. neúplný a neurčitý, vznikaly pochybnosti o jeho konkrétní interpretaci a aplikaci, mělo být rozhodnuto ve prospěch žalobce. V té souvislosti poukázal na konkrétní judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu vztahující se k dodržování zásady v pochybnostech ve prospěch subjektu (plátce daně, resp. plátce sociálního pojištění), k požadavku na přesnost právní normy, právní jistotu a předvídatelnost aktů veřejné moci, k použití výkladu víceznačné zákonné úpravy, který nejméně zasahuje do ústavou zaručených práv, k nemožnosti využití nejasností v právní úpravě pro maximalizaci fiskálního výnosu státu, k zákazu použití analogie a omezenosti použití extenzivního výkladu při překonávání mezer v právních předpisech, k použití interpretačních pravidel soudem a k nemožnosti rozšiřujícího výkladu nad rámec zákonné úpravy, i když by byl celospolečensky prospěšný. Nesouhlasí s názorem, že vyměřovací základ za předmětné období je dostatečně „určitě určen jen na základě nějakých interpretačních postupů“ pro předmětné období leden až červen 2007 bylo pro výpočet vyměřovacího základu pro organizace a malé organizace provedeno „neurčitě“, ale vyměřovací pro uvedené subjekty nebyl vymezen vůbec. Žalobce považuje za jednoznačně protiústavní, aby plátce sociálního pojištění dovozoval svou platební povinnost „nějakými interpretačními pravidly“, kterou je povinen určit stát jednoznačnou úpravou v zákonné normě. V důsledku protiústavní nepřímé zpětné retroaktivity nařízení vlády č. 39/2007 Sb. o způsobu určení vyměřovacího základu zaměstnavatele pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je toto nařízení přede dnem jeho účinnosti, tedy v období od 1.ledna 2007 až do 28.2.2007 neúčinné a žalobci tak nevznikla za toto období povinnost k úhradě. Navrhoval proto zrušení napadeného rozhodnutí. Uvedl dále, že vzhledem k nařízení vlády č. 39/2007 Sb. o způsobu určení vyměřovacího základu zaměstnavatele pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvků na státní politiku zaměstnanosti považuje toto vládní nařízení přede dnem jeho účinnosti, tedy v období od 1.ledna 2007 do 28.2.2007 za neúčinné a žalobci tak nevznikla povinnost k úhradě pojistného za toto období. Vzhledem k výše uvedenému, žalobce dále navrhoval, aby řízení bylo

přerušeno do rozhodnutí Ústavního soudu České republiky v řízení o ústavní stížnosti vedené pod sp. zn. I. ÚS 1904/10.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 22.6.2012 navrhl zamítnutí žaloby s tím, že rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení v Olomouci (dále jen OSSZ) bylo věcně správné, OSSZ postupovala v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů dle § 2 až § 8 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), mezi něž náleží i princip hospodárnosti a účelnosti řízení a bezodkladně v rámci těchto principů po vydání rozsudku NSS (tj. po vyřešení předběžné otázky) vydala rozhodnutí ve věci. K námitkám žalobce vyjádřil tak, že žádosti žalobce nebylo možné vyhovět, protože v období od 1.1.2007 do 30.6.2007 byly organizace a malé organizace poplatníky pojistného a měly povinnost platit pojistné za sebe, proto jejich platební povinnost v tomto období nezanikla. Vyměřovací základ organizace a malé organizace v zákoně č. 589/1992 Sb., bylo možné pomocí příslušných interpretačních postupů z ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. stanovit natolik určitě jako částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců, že o jeho vymezení nemohlo být žádných nejasností. I při absenci výslovné definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace bylo možné tento pojem ze zákona č. 589/1992 Sb. s potřebnou mírou určitosti vymezit jako částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. Oproti námitkám žalobce namítajícím možnosti výkladu právních norem plátcí sociálního pojištění stojí skutečnost, že vyměřovací základ a pojistné za předmětné období vykázal žalobce na Přehledech o vyměřovacích základech a pojistném malé organizace ve správné výši a ve správné výši rovněž odvedl pojistné na účet příslušné OSSZ. Dále poukazoval na to, že žalobce původně neměl pochybnost o své povinnosti platit pojistné, neboť byl bez potíží schopen určit výši pojistného. Žádost o vrácení pojistného byla podána dne 4.1.2010.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že dne 4.1.2010 podal žalobce u OSSZ v Olomouci žádost o vrácení přeplatku za období leden až červen 2007 v celkové výši 2.098.431,- Kč.

Rozhodnutím OSSZ v Olomouci - usnesením ze dne 8.1. 2010 - bylo řízení o žádosti žalobce o vrácení daného přeplatku přerušeno dle § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu s tím, že vydání meritorního rozhodnutí ve věci vrácení přeplatku na pojistném závisí na vyřešení předběžné otázky Nejvyšším správním soudem, a to na rozhodnutí o kasační stížnosti České správy sociálního zabezpečení k posouzení aplikace nařízení vlády č. 39/2007 Sb., o způsobu určení vyměřovacího základu zaměstnavatele pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „nařízení vlády č. 39/2007 Sb.“).

Žádost žalobce o vrácení přeplatku na pojistném za období leden až červen 2007 byla pak zamítnuta rozhodnutím OSSZ v Olomouci ze dne 24.1.2012.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 13.4.2010 vydala OSSZ Olomouc rozhodnutí, kterým předmětnou žádost odvolatele o vrácení přeplatku na pojistném zamítla. Rozhodnutí napadl odvolatel odvoláním, a odvolací orgán rozhodnutím ze dne 30.6.2010 prvoinstanční rozhodnutí potvrdil. Odvolatel využil svého práva a podal žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který dne 30.8.2011 rozsudkem č.j. 38Ad 49/2010-32 rozhodnutí odvolacího orgánu pro vady řízení zrušil a věc vrátil odvolacímu orgánu k dalšímu řízení. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že OSSZ Olomouc byla příslušná v dané věci rozhodnout na základě svého názoru a právního výkladu, neboť rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 120/2009-88 ze dne 25.2.2010 nebylo v daném případě závazným řešením předběžné otázky ve smyslu ust. § 57 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., v platném znění, a tudíž na právním výkladu Nejvyššího správního soudu nebyla OSSZ Olomouc závislá, byť se týkalo posouzení téže právní otázky. V intencích rozsudku a právního názoru Krajského soudu v Ostravě, kterým byl vázán, zrušila žalovaná napadené rozhodnutí OSSZ Olomouc č.j. 48006/200-9010-04.01.10-70DS/X2-83/RO/PS ze dne 13.4.2010 a vrátila věc k novému řízení a rozhodnutí. OSSZ Olomouc v souladu s výše uvedeným následně dopisem ze dne 23.12.2011 vyrozuměla odvolatele v souladu s ust. § 65 odst. 2 zák.č. 500/2003 Sb., v platném znění, že pokračuje v přerušeném řízení, seznámila jej s podklady pro vydání rozhodnutí a stanovila mu lhůtu pro vyjádření. Odvolatel se k podkladům pro rozhodnutí ve stanovené lhůtě nevyjádřil a OSSZ Olomouc rozhodnutím č.j. 48006/200-9010-04.01.10-70DS/X2/83/RO/2/PS ze dne 24.1.2012 žádost o vrácení přeplatku na pojistném za období leden až červen 2007 zamítla.

Ze spisu Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 38Ad 49/2010, zejména z rozsudku ze dne 30.8.2011 bylo zjištěno, že tímto krajský soud zrušil pro vady řízení rozhodnutí žalované ze dne 30.6.2010 č. j. 48091/010-9010 – O4.05-964/154/RO/SA vrátil žalované k dalšímu řízení.

Krajský soud při přezkoumávání rozhodnutí vycházel zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 4Ads 120/2009 – 88, který detailně rozebírá povinnost malých organizací a organizací platit pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku nezaměstnanosti (dále jen „pojistné“ za období leden až červen 2007. Vyměřovací základ organizace a malé organizace byl v ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném ke dni 31. 12. 2006, vymezen jako částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) pak obsahovalo definici vyměřovacího základu zaměstnance jako úhrnu příjmů zúčtovaných mu organizací nebo malou organizací v souvislosti s výkonem zaměstnání, jež zakládala účast na nemocenském pojištění, s výjimkou tam uvedených nezapočitatelných příjmů. V druhém a třetím odstavci téhož zákonného ustanovení byly vyjmenovány další příjmy zúčtované organizací nebo malou organizací zaměstnanci, které se také zahrnovaly do vyměřovacího základu zaměstnance. Čtvrtý a pátý odstavce vyměřovací základ pracovníka v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů a způsob přepočtu jeho příjmu v cizí měně na měnu českou. V § 5a zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti byla vložena definice vyměřovacího základu zaměstnavatele. Tento pojem nebyl vymezen ani v části páté zákona č. 585/2006 Sb., která obsahovala změnu zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a mohla tedy do něho opětovně vložit dosavadní definici pojmu vyměřovacího základu organizace a malé

organizace na dobu do nabytí účinnosti zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, a s ním souvisejícího zákona č. 189/2006 Sb. Takto však zákonodárce nepostupoval, v důsledku čehož zákon č. 589/1992 Sb. od 1. 1. 2007 neobsahoval definici pojmu vyměřovacího základu organizace a malé organizace. Na uvedený legislativní nedostatek reagovala rovněž vláda České republiky, která podle čl. 78 Ústavy České republiky vydala k provedení zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nařízení č. 39/2007 Sb., které nabylo účinnosti dnem 1. 3. 2007. V důsledku uvedeného legislativního pochybení tedy zákon č. 589/1992 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007, neobsahoval definici jednoho ze základních pojmů právní konstrukce pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Tato definice byla s účinností od 1. 3. 2007 zakotvena jen v nařízení vlády č. 39/2007 Sb. (Nález Ústavního soudu - sp. zn. Pl. ÚS 4/95, Pl. ÚS 9/95, Pl. ÚS 2/97, Pl. ÚS 23/02, Pl. ÚS 40/02, Pl. ÚS 44/02, Pl. ÚS 25/06 a Pl. ÚS 24/07. V nich Ústavní soud učinil závěr, že „neurčitost některého ustanovení právního předpisu nutno považovat za rozpornou s požadavkem právní jistoty, a tudíž i právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy), toliko tehdy, jestliže intenzita této neurčitosti vylučuje možnost stanovení jeho normativního obsahu pomocí obvyklých interpretačních postupů.“ NSS také dovodil, že ne každá interpretační nejasnost povede k výkladu výhodnému pro subjekt, kterému je ukládána určitá povinnost. Případná neurčitost některého ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. může vést k použití výkladu nevýhodného pro poplatníka pojistného, a to za předpokladu, že intenzita této neurčitosti ještě umožňuje jeho obsah dovodit za použití obvyklých výkladových metod. Chybějící definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace v zákoně 589/1992 Sb. tedy ještě sama o sobě nemusela vést k výsledku zvýhodňujícího žalobce. Ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007, zařadilo do okruhu poplatníků pojistného také organizace, jimiž se rozuměly právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávaly více než 25 zaměstnanců, anebo sice méně, avšak evidenci mezd pro ně vedla jiná fyzická nebo právnická osoba, která zaměstnávala více než 25 zaměstnanců. Poplatníkem pojistného byly podle § 3 odst. 1 písm. b) také malé organizace, za které se považovaly právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávaly alespoň jednoho zaměstnance a nesplňovaly podmínky uvedené pod písmenem a). Organizace a malá organizace pak byla podle § 8 odst. 1 věty první povinna odvádět i pojistné, které byl povinen platit zaměstnanec, z čehož nepochybně vyplývá, že měla také povinnost odvádět pojistné, jež byla povinna platit za sebe. V přehledu, který byly organizace podle § 9 odst. 3 povinny zasílat příslušné správě sociálního zabezpečení, se uváděly údaje o výši vyměřovacího základu a o výši pojistného, což byly informace, jež se musely týkat jejich platební povinnosti, neboť v opačném případě by organizace byly povinny předkládat pouze přehled o vyměřovacích základech u jednotlivých zaměstnanců. Znění § 25a pak stanovilo, že pokud se podle zvláštního zákona uhrazuje náhrada mzdy, mzdové vyrovnání, doplatek ke mzdě nebo jiné obdobné plnění, uhrazuje se zaměstnavateli též pojistné, které je povinen z těchto plnění platit. Uvedené zákonné ustanovení přitom odkazovalo na znění § 7 odst. 1 písm. a), které stanovilo procentní sazbu pojistného u organizace a malé organizace.

Ze všech těchto ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. tedy nepochybně vyplývá, že také v období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 byly organizace a malé organizace poplatníky pojistného a měly povinnost platit pojistné za sebe, a proto

jejich platební povinnost nemohla zaniknout. V souvislosti s vypuštěním definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace ze zákona č. 589/1992 Sb. by tedy bylo namístě uvažovat jen o nemožnosti stanovení výše pojistného. Ani k takové situaci však nedošlo. Podle § 4 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném v době od 1.1.2007 do 30.6.2007, se totiž výše pojistného stanovila procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období. Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti tedy určil tři veličiny a způsob, z nichž se stanovila celková výše pojistného organizace a malé organizace, kterou tato byla povinna platit za sebe samu. Dvě z těchto veličin zákon č. 589/1992 Sb. výslovně definoval. Podle jeho ustanovení § 6 byl totiž v případě organizace a malé organizace rozhodným obdobím, z něhož se zjišťoval vyměřovací základ, kalendářní měsíc, za který se pojistné platilo, pokud se dále nestanovilo jinak. Sazba pojistného z vyměřovacího základu pak u organizace a malé organizace činila 26 %, z toho 3,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2% na státní politiku zaměstnanosti. Z veličin potřebných pro stanovení výše pojistného u organizace a malé organizace tedy v zákoně č. 589/1992 Sb. nebyla v rozhodné době obsažena pouze definice pojmu jejich vyměřovacího základu. Nicméně ustanovení § 5 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007, definovalo pojem vyměřovacího základu zaměstnance, který byl rovněž poplatníkem pojistného, jak vyplývalo ze znění § 3 odst. 1 písm. c) téhož právního předpisu. Vyměřovacím základem zaměstnance byl podle § 5 odst. 1 úhrn příjmů, které byly předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nebyly od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, přičemž zúčtovaným příjmem se rozumělo plnění, jehož hodnota byla na příslušném účtu zaměstnavatele účtována jako náklad nebo úbytek prostředků a které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě poskytnuto zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch. Odstavec druhý téhož zákonného ustanovení pak vyjmenoval příjmy uvedené v odstavci prvním, které se do vyměřovacího základu zaměstnance nezahrnovaly. Naopak odstavec třetí určil další příjmy, jež se spolu s příjmy uvedenými v odstavci prvním zahrnovaly do vyměřovacího základu zaměstnance. Právě jen zaměstnanci přitom mohli být účastníky systémů nemocenského pojištění, důchodového pojištění a zajištění v zaměstnanosti, na něž se platilo pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Organizacím a malým organizacím jako jejich zaměstnavatelům žádné plnění z uvedených systémů sociálního pojištění či sociálního zabezpečení nenáleželo a ani náležeť nemohlo a jejich úlohou, kterou jim zákon č. 589/1992 Sb. ukládal, bylo odvádět pojistné za své zaměstnance. Tato jejich povinnost byla přitom vynucována nejen hrozbou platby penále z dluženého pojistného podle § 20 zákona č. 589/1992 Sb., nýbrž dokonce pohrůzkou uložení trestu pro trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle § 147 trestního zákona č. 140/1961 Sb. Z toho je zřejmé, že organizace a malá organizace, kterou zákon č. 589/1992 Sb. považoval za poplatníka pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, i v rozhodné době mohla platit pojistné za sebe samu pouze z těch příjmů svých zaměstnanců, které se zahrnovaly do jejich vyměřovacího základu. Proto vyměřovacím základem organizace a malé organizace nemohlo být nic jiného než součet vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. Tomuto logickému vývodu zcela odpovídalo i ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném v období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007, které upravovalo výši přírážky k pojistnému na sociální zabezpečení. Podle jeho věty první mohla výše

přirážky k pojistnému činit až 5% z vyměřovacího základu [§ 5 odst. 1 písm. b)] za jednotlivé měsíce, za které se přirážka k pojistnému platí. Znění § 21 odst. 2 věty první tedy odkazovalo na zákonné ustanovení, které do 31. 12. 2006 vymezovalo vyměřovací základ organizace a malé organizace a jež bylo kvůli legislativnímu pochybení vypuštěno, aniž bylo v rozhodné době nahrazeno jiným ustanovením. Věta druhá § 21 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. však tuto vymizelou definici zopakovala, jelikož stanovila, že jestliže se zjištěné nedostatky týkají jen nižší složky organizace nebo malé organizace, stanoví se přirážka k pojistnému jen z úhrnu vyměřovacího základu zaměstnanců v této nižší složce. Rovněž znění zákona č. 589/1992 Sb. účinné v rozhodné době tedy obsahovalo výslovný návod pro vymezení pojmu vyměřovacího základu organizace a malé organizace. Také pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 bylo možné vyměřovací základ organizace a malé organizace vymezit jako částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců.

K takovému vývodu lze zcela nesporně dospět i za použití výkladu historického. Zákon č. 585/2006 Sb. totiž pouze odkládal účinnost nového zákona o zaměstnanosti a většiny ustanovení na něho navazujícího zákona č. 189/2006 Sb. a jeho záměrem určitě nebylo znemožnit stanovení výše pojistného u organizace a malé organizace. Tomuto poznatku plně odpovídá i aktivita zákonodárce vynaložená počátkem roku 2007, jež spočívala ve snaze opětovně upravit v zákoně č. 589/1992 definici vyměřovacího základu organizace a malé organizace, a to formou „přílepku“ k návrhu zákona, který s pojistným nesouvisel. Po zjištění, že tato procedura nemůže být po zásahu Ústavního soudu úspěšná, pak zákonodárce schválil zákon č. 153/2007 Sb., který do zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vložil definici zmíněného pojmu, jež plně odpovídala právní úpravě účinné do 31. 12. 2006. Navíc je zapotřebí zdůraznit, že vyměřovací základ zaměstnavatele jakožto částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců, byl vymezen také v ustanovení § 5a zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 189/2006 Sb., které sice pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 nebylo účinné, avšak bylo platné.

Krajský soud tedy uzavřel v souladu s citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu, že pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 byl vyměřovací základ organizace a malé organizace vymezen jako částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. Vyměřovací základ organizace a malé organizace ze shora uvedených důvodů se ze své podstaty mohl odvozovat jen od vyměřovacího základu zaměstnance. Ten zůstal v rozhodném období v zákoně č. 589/1992 Sb. definován, a proto nelze uvažovat ani o tom, že by vyměřovací základ organizace a malé organizace byl natolik neurčitý pojem, že by ho vůbec nebylo možné vymezit a tudíž ani stanovit výši pojistného. Proto i případná neurčitost některého ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. může vést k použití výkladu nevýhodného pro poplatníka pojistného, a to za předpokladu, že intenzita této neurčitosti ještě umožňuje jeho obsah dovodit za použití obvyklých výkladových metod. Zákon č. 589/1992 Sb., ve znění účinném pro období od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2006, zařadil do okruhu poplatníků pojistného také organizace a malé organizace a stanovil jim povinnost odvádět pojistné, které byly povinny platit za sebe. Tato jejich platební povinnost tedy nemohla v rozhodné době zaniknout. Výše pojistného organizace a malé organizace za sebe samu se pak stanovila za pomoci tří veličin, z nichž zákon č. 589/1992 Sb. obsahoval a výslovně definoval rozhodné období a

sazby pojistného. Rovněž tak obsahoval i pojem vyměřovacího základu organizace a malé organizace, jehož vymezení bylo možné jednoznačně dovodit z definice vyměřovacího základu zaměstnance, neboť jen zaměstnanci se mohli účastnit systémů sociálního pojištění a sociálního zabezpečení, na které se pojistné platilo, přičemž jejich zaměstnavatelům žádné plnění z těchto systémů náležet nemohlo. Organizace a malé organizace tedy mohla platit pojistné za sebe samu pouze z těch příjmů svých zaměstnanců, které se zahrnovaly do jejich vyměřovacího základu. Navíc výslovný návod pro vymezení pojmu vyměřovacího základu organizace a malé organizace byl v rozhodné době obsažen v ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., jež stanovilo výši přírážky k pojistnému na sociální zabezpečení až do 5% z vyměřovacího základu organizace a malé organizace, který byl ve vztahu k jejich nižším složkám určen jako úhrn vyměřovacích základů zaměstnanců této nižší složky.

Z jednotlivých ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. ve znění účinném v rozhodném období, lze tedy učinit přesvědčivý, spolehlivý a zcela jednoznačný závěr, že vyměřovacím základem organizace a malé organizace nemohlo být ani v rozhodné době nic jiného než částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. I přes absenci výslovné definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace ve znění zákona č. 589/1992 účinného v době od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 bylo tedy zákonné ustanovení zakotvující tento pojem možné pomocí příslušných interpretačních postupů stanovit natolik určitě, že o jeho vymezení nemohlo být žádných nejasností. Vyměřovací základ organizace a malé organizace nepředstavoval samostatně definovatelný pojem, neboť ze své podstaty mohl být odvozován jen od vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. Jestliže by však ze zákona č. 589/1992 Sb. byla kupříkladu vypuštěna definice vyměřovacího základu zaměstnance, tak by zřejmě nebylo možné učinit žádný jednoznačný výklad tohoto pojmu a v takovém případě by muselo být rozhodnuto „ve prospěch“ poplatníků nejen ve vztahu k pojistnému placeného zaměstnanci, nýbrž i ve vztahu k pojistnému placeného organizací a malou organizací, neboť jestliže by nebylo možné spolehlivě stanovit vyměřovací základ zaměstnanců, pak by zaměstnavatel nemohl určit ani úhrn těchto vyměřovacích základů. Jestliže však lze takový spolehlivý výklad učinit, pak není možné poukazem na určitou legislativní chybu dospět k závěru o zániku platební povinnosti či o nemožnosti stanovení její výše. Proto za situace, kdy bylo v rozhodné době zcela nepochybně zřejmé, že vyměřovací základ organizace a malé organizace se nemohl odvíjet od ničeho jiného než od vyměřovacího základu jejich zaměstnanců, tak nelze poukazem na absenci definice tohoto pojmu v zákoně č. 589/1992 Sb. rozhodnout v neprospěch účastníků uvedených systémů sociální ochrany.

Krajský soud proto uzavírá, že i při absenci výslovné definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace bylo možné tento pojem ze zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném pro období od 1.1.2007 do 30.6.2007, s potřebnou mírou určitosti vymezit jako částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. Chybějící definice vyměřovacího základu organizace a malé organizace byla nahraditelná a odvoditelná ze souhrnu více ustanovení zákona č. 589/1992 Sb.

Žalovaná tedy postupovala při vydávání nyní přezkoumávaného rozhodnutí v souladu s citovanými právními normami a soud neshledal žádný důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Vzhledem k výše uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou zamítl, přičemž rozhodoval za splnění podmínek v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 soudního řádu správního bez nařízení ústního jednání.

Pro úplnost soud dodává, že pokud žalobce navrhoval přerušení řízení až do konečného rozhodnutí Ústavního soudu ve věci I.ÚS 1904/10, pak Ústavní soud rozhodl dne 19.6. 2012, že ústavní stížnost se odmítá (Ústavní soud totiž shledal, že argumentace Nejvyššího správního soudu s ústavním pořádkem stanoveného rámce nevybočuje. V této spojitosti Ústavní soud vyzdvihl, že při použití nastíněných interpretačních metod Nejvyšší správní soud odvodil pojem vyměřovacího základu organizace a malé organizace na základě jednotlivých ustanovení zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; to navíc za situace za níž nebylo možné uvažovat o zániku platit pojistné v rozhodné době, popř. o nemožnosti určit jeho výši. Ústavní soud neměl důvod zpochybnit závěr kasačního soudu, že v tomto předpisu ve znění účinném pro období od 1.1.2007 do 30.6.2007 existují ustanovení z nichž lze spolehlivě dovodit vyměřovací základ organizace a malé organizace, a to s potřebnou mírou určitosti, neboť se konkrétně jedná o částku odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců.).

Žalobce ve věci úspěšný nebyl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. S ohledem na ust. § 60 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb. nemohlo však být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno ani žalovanému správnímu orgánu, který měl ve věci plný úspěch.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě 19.7.2013

JUDr. Bohuslava Drahošová
předsedkyně senátu